

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 6. december 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

[af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 12 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Præcisering fra justitsministeren

Justitsministeren har anmodet om, at der medtages følgende præcisering af punkt 2.1.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

Vedrørende Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmers habilitet

Pkt. 2.1.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets uafhængighed og nævnsmedlemmernes habilitet.

Tredje tekstafsnit i pkt. 2.1.2.4 lyder således:

»Nævnets medlemmer vil endvidere være underlagt forvaltningslovens regler, herunder om bl.a. inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 3. Medlemmerne vil på denne baggrund ikke kunne deltage i behandlingen af andre sager vedrørende samme person i den offentlige forvaltning eller ved domstolene. Det skal således sikres, at nævnsmedlemmerne ikke som led i deres øvrige arbejde har eller har haft kontakt med de børn og unge, som skal have deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, i et omfang der vil medføre inhabilitet«.

Justitsministeriet ønsker at præcisere, at det som udgangspunkt ikke er hensigten med lovforslaget at indføre strengere habilitetskrav for Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer, end hvad der følger af den almindelige forvaltningsret, jf. forvaltningslovens § 3.

Det forhold, at et medlem af Ungdomskriminalitetsnævnet forud for behandlingen af en sag i nævnet måtte have deltaget i behandlingen af andre sager vedrørende samme person i den offentlige forvaltning eller ved domstolene, vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke nødvendigvis i sig selv bevirke, at medlemmet er inhabil i forhold til nævnsagen. En sådan omstændighed bør dog i almindelighed give anledning til, at medlemmet overvejer, om der konkret i øv-

rigt foreligger sådanne omstændigheder, at medlemmet er inhabil og derfor ikke kan deltage i nævnsbehandlingen.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke kunne sættes med en repræsentant fra politiet, som har deltaget i de indledende efterforskningskridt, som har dannet grundlaget for sagens henvisning til nævnet. Det vurderes endvidere, at repræsentanten for politiet ikke må være placeret i samme enhed som de medarbejdere hos politiet, der screener sagerne med henblik på henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Omvendt vurderes der som udgangspunkt ikke at være noget til hinder for, at nævnet f.eks. sættes med en dommer, der forud for nævnsmødet har behandlet andre sager vedrørende samme person ved domstolene. Det vurderes dog mest korrekt, at nævnet ikke sættes med en dommer, der har deltaget i behandlingen af den straffesag, hvorved sagen er blevet henvist til nævnet.

Vedrørende kriminalitetskravet for børn og unge i alderen 10 til 14 år (personfarlig kriminalitet)

Det følger af lovforslagets § 2, stk. 1, at den foreslåede lov bl.a. finder anvendelse for unge i alderen 15 til 17 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet.

Det følger endvidere af lovforslagets § 2, stk. 2, at den foreslåede lov bl.a. finder anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er mistænkt for personfarlig kriminalitet.

I bemærkningerne til § 2, stk. 2, nr. 1, om personfarlig kriminalitet anføres det bl.a., at

»(...) bestemmelsen indebærer, at betingelserne for at indstille en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet altid vil være opfyldt i de sager, hvor barnet eller den unge er mistænkt for at have begået personfarlig kriminalitet«.

Sager om unge i alderen 15 til 17 år, som har begået personfarlig kriminalitet, herunder f.eks. simpel vold, vil som det klare udgangspunkt udløse en fængselsstraf og vil derfor skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Dog kan der i sager om ubetydelig vold begået af unge i alderen 15 til 17 år anvendes tiltalefrafald, hvis ingen betydelig skade er sket. Det kan f.eks. være sager, hvor både sigtede og forurettede er meget unge, og hvor volden er opstået efter forudgående uoverensstemmelser mellem parterne, herunder i forbindelse med konflikter opstået på skolen eller ved fester, f.eks. fordi konflikten har udviklet sig til håndgemæng på grund af indtagelse af alkohol. Sådanne sager vil ikke skulle henvises til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, da den unge i dette tilfælde ikke vil være idømt en fængselsstraf.

Justitsministeriet ønsker på den baggrund at præcisere, at lovforslaget skal forstås således, at sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år, der er mistænkt for vold, som er af ubetydelig karakter, og som ville have ført til tiltalefrafald, hvis barnet eller den unge havde været over den kriminelle lavalder, ikke skal henvises til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA, KF og IA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 2-4 og 6-12 og imod ændringsforslag nr. 1 og 5.

Et *andet mindretal* i udvalget (ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil ved 2. behandling stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, DF, V, LA, KF og IA):

Til § 4

1) I *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »formandskab« til: »formand«.
[Forenkling af beskikkelsesprocessen]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af ALT):

Til § 5

2) I *stk. 2* indsættes efter »§ 21, stk. 3 og 6,«: »§ 29, stk. 3,«.

[Ændring af henvisning]

Til § 6

3) I *stk. 1* ændres »§ 30, stk. 3,« til: »§ 29, stk. 3,«.

[Ændring af henvisning]

4) I *stk. 2, nr. 6*, ændres »under« til: »i forbindelse med«.

[Sproglig præcisering]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, DF, V, LA, KF og IA):

Til § 24

5) I *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »15« til: »12«.

[Orienteringspligt for kommunalbestyrelsen ved afgørelser om ændret anbringelsessted truffet med samtykke fra unge over 12 år]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af ALT):

Til § 28

6) I *stk. 1* ændres »partsrepræsentant« til: »partsrepræsentanter«.

[Sproglig præcisering]

Til § 35

7) I *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »en eventuel partsrepræsentant« til: »eventuelle partsrepræsentanter«.

[Sproglig præcisering]

Til § 44

8) I *3. pkt.* ændres »en eventuel partsrepræsentant« til: »eventuelle partsrepræsentanter«.

[Sproglig præcisering]

Til § 46

9) I *stk. 1, nr. 3*, ændres »under« til: »i forbindelse med«.

[Sproglig præcisering]

Til § 55

10) I *stk. 2, nr. 6*, ændres »under« til: »i forbindelse med«.

[Sproglig præcisering]

Til § 60

11) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:
»*Stk. 2*. Loven finder anvendelse for sager om kriminalitet begået efter lovens ikrafttræden.«
Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

[Afgrensning af lovens anvendelsesområde til sager om kriminalitet begået efter lovens ikrafttræden]

Til § 62

12) I den under nr. 2 foreslåede ændring af § 57, nr. 9, indsættes efter »pågældende,«: »eller«.
[Redaktionel ændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget lægges der op til, at beskikkelsen af Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer foretages af nævnets formand alene, dvs. uden næstformændenes medvirken. Beskikkelsen af medlemmer vil fortsat ske på grundlag af indstillinger fra henholdsvis Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet og KL, jf. lovforslagets § 4, stk. 1.

Formålet med ændringsforslaget er at forenkle den praktiske beskikkelsesproces med henblik på at sikre, at nævnet hurtigt og effektivt kan udfylde ledige pladser og fungere som et arbejdsdygtigt nævn til enhver tid overalt i landet. Det vurderes at være uforholdsmæssigt ressourcekrævende at aktivere Ungdomskriminalitetsnævnets samlede formandskab, som i praksis vil omfatte ca. 50 dommere fra alle dele af landet, i forbindelse med beskikkelse af nye medlemmer. Det bemærkes, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand vælges af næstformændene, jf. lovforslagets § 4, stk. 3, og at formanden således tegner det samlede formandskab.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget foreslås det at indsætte en henvisning til lovforslagets § 29, stk. 3, i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 5, stk. 2.

Ændringsforslaget indebærer, at der i bestemmelsen henvises til samtlige sager, der efter lovforslaget kan afgøres af Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en næstformand alene.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre henvisningen til lovforslagets § 30, stk. 3, så der i stedet henvises til lovforslagets § 29, stk. 3, i bestemmelsen.

Formålet med ændringsforslaget er at korrigere en henvisningsfejl i lovforslaget.

Til nr. 4

Ændringsforslaget er en sproglig præcisering, idet lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 6, henviser til lovforslagets § 18, stk. 1, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. lovforslagets § 14, kan træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Ændringsforslaget skal således sikre en ensretning af ordlyden i lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 6, og § 18, stk. 1.

Til nr. 5

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre aldersangivelsen i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 24, stk. 3, så det fremgår af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år.

Kommunalbestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke følger af § 69, stk. 1, jf. stk. 2, i lov om social service. Heraf fremgår det, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, hvis der foreligger samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 12 år.

Ændringsforslaget skal således sikre en ensretning af ordlyden i lovforslagets § 24, stk. 3, og § 69, stk. 1, jf. stk. 2, i lov om social service.

Til nr. 6-8

Ændringsforslagene er en sproglig præcisering for at ensrette angivelsen af »partsrepræsentanter« i lovforslaget.

Til nr. 9

Ændringsforslaget er en sproglig præcisering, idet lovforslagets § 46, stk. 1, nr. 3, henviser til lovforslagets § 18, stk. 1, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. lovforslagets § 14, kan træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Ændringsforslaget skal således sikre en ensretning af ordlyden i lovforslagets § 46, stk. 1, nr. 3, og § 18, stk. 1.

Til nr. 10

Ændringsforslaget er en sproglig præcisering, idet lovforslagets § 55, stk. 2, nr. 6, henviser til lovforslagets § 18, stk. 1, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. lovforslagets § 14, kan træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Ændringsforslaget skal således sikre en ensretning af ordlyden i lovforslagets § 55, stk. 2, nr. 6, og § 18, stk. 1.

Til nr. 11

Der lægges med den foreslåede ændring op til, at loven skal finde anvendelse for sager om kriminalitet begået efter lovens ikrafttræden og dermed ikke som oprindelig forudsat for verserende sager.

Baggrunden for ændringsforslaget er, at det har vist sig at give anledning til implementeringsmæssige udfordringer, at sager, der ved lovens ikrafttræden den 1. januar 2019 endnu ikke er endeligt afgjort, omfattes af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Det skyldes, at et relativt stort antal verserende sager må forventes at skulle behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet allerede i slutningen af januar 2019.

Justitsministeriet bemærker, at det er en bærende forudsætning for den foreslåede lov, at barnet eller den unge

mærker en hurtig reaktion på sin kriminelle adfærd, hvorfor sager, der henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, skal behandles med den fornødne hurtighed og inden for nærmere bestemte sagsbehandlingsfrister. Denne forudsætning vurderes at kunne komme under betydeligt pres, hvis det fastholdes, at loven skal finde anvendelse for verserende sager. Det foreslås på denne baggrund at ændre lovforslaget, således at loven alene vil finde anvendelse for sager om kriminalitet begået efter den 1. januar 2019.

Til nr. 12

Ændringsforslaget er en redaktionel ændring, idet der i den foreslåede affattelse af § 57, nr. 9, i straffeloven, jf. lovbeholdtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, i lovforslagets § 62, nr. 2, indsættes bindeordet »eller« efter »pågående,«.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. oktober 2018 og var til 1. behandling den 6. november 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Peter Skaarup (DF) fmd. Peter Kofod (DF) Susanne Eilersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Dennis Flydtkjær (DF)

Lise Bech (DF) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V) Mads Fuglede (V) Marcus Knuth (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Henrik Dahl (LA) Christina Egelund (LA) Naser Khader (KF) Simon Kollerup (S)

Lars Aslan Rasmussen (S) Mette Reissmann (S) Mogens Jensen (S) nfmd. Trine Bramsen (S) Rasmus Prehn (S)

Morten Bødskov (S) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) René Gade (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Lotte Rod (RV)

Karsten Hønge (SF) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 3. september 2018 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 405 (folketingsåret 2017-18). Den 26. oktober 2018 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 8 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 deputationer, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 26 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		